

3. Ковальчук Є.К. Облік в галузях економіки: конспект лекцій. Тернопіль: ТНЕУ, 2009. 127 с.

КРИТЕРІЙ ВИЗНАННЯ МАЛОЦІННОСТІ АКТИВІВ: ОБЛІКОВИЙ ТА ПОДАТКОВИЙ АСПЕКТИ

Рилєєв С.В., к.е.н., доцент

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Однією з найбільш суттєвих проблем, що виникають у процесі функціонування промислового підприємства, виступає підвищення ефективності використання майнового потенціалу, включаючи малоцінні активи. У даному аспекті важливу роль відіграє система бухгалтерського, оперативного, податкового та статистичного обліку, як інформаційне забезпечення прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Критерій визнання малоцінності активів відсутній у вітчизняному бухгалтерському законодавстві. З врахуванням галузевої специфіки та інших особливостей функціонування підприємства, а також суттєвість витрат, головні бухгалтери чи інші працівники сфери управління суб'єктів господарювання самостійно вирішують, якою має бути первісна вартість необоротних активів у складі основних засобів, щоб їх можна було віднести до малоцінних.

Визначений критерій малоцінності доцільно задокументувати в Наказі «Про облікову політику». Порівняння первісної вартості необоротних матеріальних активів при їх введенні в експлуатацію з критерієм малоцінності забезпечить дотримання єдиного підходу до класифікації основних засобів у бухгалтерському обліку підприємства.

З точки зору податкового обліку малоцінні необоротні матеріальні активи (МНМА) не вважаються основними засобами, а належать до інших необоротних активів. Податковим кодексом України (ПКУ) визначено, що матеріальні активи, очікуваний строк корисного використання яких понад рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік) з дати введення в експлуатацію та вартість яких не більше 6000 грн., відносяться до малоцінних необоротних активів. До цих видів активів належать лише ті з них, котрі задіяні в господарській діяльності платника податку на прибуток (пп. 14.1.36) [2]. Враховуючи перелічені у ПКУ критерії, такі МНМА зараховують до інших необоротних активів податкової групи 11 «Малоцінні необоротні матеріальні активи».

Отже, у податковому обліку підприємство не має права змінювати критерій віднесення необоротних матеріальних активів до малоцінних. Аби мінімізувати розбіжності між обома видами обліку, підприємства встановлюють єдиний критерій малоцінності на податковому рівні – 6000 грн. При цьому, з врахуванням інфляційних тенденцій, критерій малоцінності постійно зазнає змін. Такий крок дозволить уникнути розбіжностей в обліках по віднесенню об'єктів основних засобів до різних класифікаційних груп.

У нормативно-правових актах, що втратили чинність, а саме у Положенні про організацію бухгалтерського обліку і звітності в Україні, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 03.04.1993 р. № 250, та Вказівках по організації бухгалтерського обліку в Україні, затверджених Наказом Міністерства фінансів України від 07.05.1993 р. № 25, було встановлено три основних критерії для розмежування МШП і основних засобів:

1. Вартість – не вище 500 грн. за одиницю незалежно від терміну служби.
2. Термін служби – використовуються при виробництві продукції (робіт, послуг) протягом періоду, що не перевищує 1 рік незалежно від їх вартості.
3. Наявність у переліку предметів, що відносяться до МШП [4].

Чинні ж на сьогодні норми передбачають розмежування активів у залежності від терміну експлуатації на МШП у складі оборотних активів та МНМА у складі необоротних активів [1].

Таким чином, можна стверджувати, що:

1. Малоцінні активи на підприємстві можуть бути представлені МНМА та МШП, що підкреслюється наявністю у Плані рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій відповідно однойменного субрахунку 112 та рахунку 22.

2. Порядок віднесення об'єктів до МНМА з точки зору бухгалтерського та податкового обліку на підприємстві може відрізнитися.

3. МНМА, відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби» відносяться до основних засобів та враховуються у складі інших необоротних матеріальних активів. Вартість матеріального активу повинна бути менша ніж межа, встановлена підприємством самостійно, щоб матеріальний актив відносився до складу МНМА.

4. З точки зору ПКУ (група 11 класифікації основних засобів та інших необоротних активів) – це матеріальні активи, очікуваний термін корисного використання яких понад рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік) із дати введення в експлуатацію, та вартість яких не більше ніж 6000 грн.

Багатогранність складу та видів малоцінних активів, з врахуванням галузевих особливостей, потребує подальшого удосконалення методики їх ідентифікації, оцінки, класифікації та уніфікації бухгалтерського й податкового обліку в системі інформаційного забезпечення формування та використання майнового потенціалу промислового підприємства.

Література:

1. Куцик П. Визначення економічної суті швидкозношуваних та малоцінних необоротних активів як передумови раціональної організації їх обліку і контролю / П. Куцик, Р. Шумило [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://econa.at.ua/Vypusk_6/kutsyk-shumylo.pdf. – Заголовок з екрану.

2. Малярчук І.І. Основні аспекти фінансового та податкового обліку малоцінних необоротних матеріальних активів / І.І. Малярчук, З.М. Холод // Наук. записки Укр. акад. друкарства. – 2015. – № 1. – С. 12-19.

3. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – Заголовок з екрану.

4. Положення про організацію бухгалтерського обліку і звітності в Україні: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.04.1995 р. № 25 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/250-93-п>. – Заголовок з екрану.

ОКРЕМІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВОГО ВІДОБРАЖЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ

*Романчук А.Л., к.е.н., доцент
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ*

Діяльність будь-якого підприємства починається з формування «стартового» капіталу, що виступає фінансовим «фундаментом» для забезпечення діяльності необхідними ресурсами: трудовими, матеріальними та грошовими.

Сьогодні для більшості вітчизняних підприємств все ще залишаються невирішеними і неузгодженими частина питань. Всіх їх можна поділити на дві групи. Одна – стосується документального відображення, а друга – синтетичних рахунків обліку та їх деталізація за субрахунками. Досить цікавою і доречною точкою зору за даним напрямком висвітлюється відомим науковцем В.В. Сопко в його фундаментальній праці [3, с. 125-127].

Для більш наглядного представлення пропозиції зазначені у вигляді схеми на рис. 1.

Рис.1. Пропозиції щодо удосконалення первинних документів та реєстрів обліку власного капіталу